

انتقاد سیفا از بانک مرکزی

انحراف بانک‌ها از تمرکز افراطی بر سپرده‌گیری آغاز شد

● رئیس کل بانک مرکزی با انتقاد از منفی‌بودن صورت‌های مالی و سبقت‌گرفتن بانک‌ها در جذب سپرده‌ها، گفت: نقطه شروع انحراف در عملکرد بانک‌ها، تمرکز افراطی بر رشد سپرده‌هاست که متأسفانه در گذشته بانک مرکزی نیز به انحای مختلف، مشوق این نوع عملکرد بوده است. به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، ولی‌اله سیف که در نشست مدیران‌عامل بانک‌های دولتی و خصوصی سخن می‌گفت، با بیان اینکه با کاهش تورم باید نرخ سود بانکی نیز نزولی شود، افزود: منفی‌بودن سودهای بانکی در طول سال‌های بعد از انقلاب به استثنای برهه‌های کوتاه، مشکل نظام بانکی بوده است؛ ولی اکنون با توجه به کنترل تورم در دامنه ۱۳ درصد، پرداخت سودهای بالاتر از درصد توافق‌شده به سپرده‌های بانکی، غیرمنطقی و فاقد توجیه اقتصادی است.

وی افزود: فاصله فاحش بین نرخ تورم و نرخ سود بانکی، مشکلی است که باید منشأ آن را در حجم دارایی‌های منجمد و راکد، تنگنای مالی و رقابت ناسالم شبکه بانکی برای پرداخت سودهای خارج از مصوبات شورای پول و اعتبار جست‌وجو کرد؛ البته دراین‌میان، بانک مرکزی تصمیم‌های جدیدی به‌ویژه در شش ماه گذشته درباره تحولات بازار بین‌بانکی و تحرک تقاضا از طریق تأمین مالی و پرداخت تسهیلات، اتخاذ کرده و خوشبختانه نتایج آن در اقتصاد هویداست.

سیف با انتقاد از منفی‌بودن صورت‌های مالی و سبقت‌گرفتن بانک‌ها در جذب سپرده‌ها، تصریح کرد: نقطه شروع انحراف در عملکرد بانک‌ها، تمرکز افراطی بر رشد سپرده‌هاست که متأسفانه در گذشته بانک مرکزی نیز به انحای مختلف، مشوق این نوع عملکرد بوده است؛ درحالی‌که در هیچ جای جهان، رقابت بانک‌ها فقط براساس رشد سپرده‌ها نیست و اکنون آثار منفی این موضوع با عجمین‌شدن سایر مشکلات ساختاری، دوچندان شده است. رئیس‌کل بانک مرکزی نقش مدیریت را در بنگاه‌های اقتصادی حفظ منافع تمامی ذی‌نفعان دانست و افزود: در هر بانکی، سه گروه اصلی ذی‌نفع «سپرده‌گذار»، «سهام‌دار» و «گیرنده تسهیلات» وجود دارد و مدیریت بانک موظف است با رعایت ضوابط، حافظ حقوق همه این‌گروه‌ها باشد. وی با تأکید مجدد بر اینکه مدیران‌عامل بانک‌ها به توافق خویش درباره کاهش نرخ سپرده‌های بانکی و تسهیلات پایبند باشند، افزود: انتظار می‌رود ضوابط بانک مرکزی و خطوط قرمز این نهاد سیاست‌گذار حفظ شود؛ البته خوشبختانه نشست شورای بانک‌های خصوصی و دولتی و انتشار توافق‌نامه درخصوص کاهش نرخ سپرده‌ها مطلوب و مؤید این موضوع بوده و در شرایط حاضر، فضای مثبت ایجاد کرده است. سیف با تأیید تصمیمات اتخاذ شده بانک‌ها درباره نرخ سود سپرده‌های بانکی در جلسه اخیر شورای پول و اعتبار، خاطرنشان کرد: شورای پول و اعتبار و بانک مرکزی از مواضع بانک‌ها حمایت می‌کند؛ ولی باید در اطلاع‌رسانی، همه جوانب در نظر گرفته شود و نباید سپرده‌گذاران احساس کنند به نفع بانک‌ها و به ضرر آنها تصمیم گرفته شده است؛ بلکه هدف اصلی این بوده که نرخ سود تسهیلات کاهش پیدا کند و تولید از این اقدام منتفع شود.

ادامه از صفحه ۵

خرید کم‌سابقه نفت ایران توسط «کره»

افزایش ذخایر نفتی آمریکا

اداره اطلاعات انرژی دولت آمریکا (EIA)، روز پنجشنبه هجدهم فوریه در گزارشش اعلام کرد حجم ذخیره‌سازی‌های نفتی این کشور با دومیلیون ۱۰۰هزار بشکه افزایش نسبت به هفته گذشته به ۵۰۴میلیون و ۱۰۰هزار بشکه رسید که این روند صعودی در سومین هفته متوالی ادامه داشته است. همانند گذشته اعلام این موضوع یکی از دلایل کاهش قیمت نفت در روزهای پایانی هفته قبل بود.

قیمت گاز طبیعی

به گزارش اداره اطلاعات انرژی دولت آمریکا (EIA)، قیمت اسپات هنری‌هاب (Henry Hub) به‌عنوان شاخصی برای قیمت فروش لحظه‌ای گاز طبیعی در آمریکا با اندکی کاهش نسبت به هفته قبل به یک دلار و ۵۰ سنت به ازای هرمیلیون بی‌تی‌یو یا واحد گرمایی انگلیسی (MMBtu) رسید. **دومین قرارداد صادرات گاز ایران به عراق** سخنگوی وزارت برق عراق اعلام کرد این کشور قرارداد اولیه واردات گاز طبیعی از ایران به‌منظور تأمین سوخت نیروگاه برق الرمیله در استان بصره در جنوب عراق را منعقد کرده است. این دومین قرارداد صادرات گاز به کشور عراق است که برای مدت شش سال در بیستم بهمن توسط وزیر نفت به امضا رسید. براساس مفاد این قرارداد، روزانه ۵۰میلیون مترمکعب گاز از ایران به عراق صادر می‌شود که بین پنج‌هزار تا شش‌هزار مکوات از برق این کشور را تأمین خواهد کرد.

اقتصاد

فرشاد مؤمنی از شبکه بانکی به عنوان منفذ اصلی پولشویی یاد می‌کند

استقبال بدون حساسیت بانک‌ها از پول‌های بزرگ

عکس تهرانی حسنی

زمینه یافتن منشأ جرم در دستگاه‌های اطلاعاتی و انتظامی وجود دارد. همین حالا بسیاری از پرونده‌های مشکوک به پولشویی به این دلیل که مرکز اطلاعات مالی ایران توانایی اجرایی و اطلاعاتی لازم برای شناسایی جرم منشأ را ندارد، مسکوت می‌ماند درحالی‌که دستگاه قضائی در این زمینه نقش تعیین‌کننده‌ای دارد. آنها می‌توانند بسیار جدی از دستگاه‌های اطلاعاتی و انتظامی شناسایی جرم منشأ را مطالبه کنند. اراده جدی در سطح همه قوا نیاز است تا بتوانیم به‌صورت جدی با این مسئله برخورد کنیم.

آیا در بزرنگاه‌های تاریخی ما مثل انتخابات یا تحریم‌ها، میزان پولشویی تغییر می‌کند؟ طبیعتاً در بزرنگاه‌هایی که کشور در معرض انتخاب‌های راهبردی است، کاملاً پدیدهی به نظر می‌رسد که کسانی که از تداوم این سهل‌انگاری‌ها سود می‌برند، حاضر باشند سرمایه‌گذاری‌های جدی در این زمینه انجام دهند. اما کشوری که به معنای دقیق کلمه می‌خواهد توان مقاومت اقتصاد را بالا ببرد و با عزت و گردن‌فرازی دنیا را به رعایت اخلاق دعوت کند، ابتدا باید این نقایص را به‌صورت جدی و قاطع درون سرزمین خود برطرف کند. در این راستا بهتر است رسانه‌ها به جای اینکه به دعواهای حیدری نعمتی بین جناح‌ها دامن بزنند، روی این مسائل که هم حیثیت بین‌المللی و هم آبروی نظام جمهوری اسلامی را در داخل لکه‌دار می‌کند، تمرکز کنند و برخورد فعال با این مسئله را تبدیل به یک مطالبه ملی جدی و مؤثر کنند.

وجود منافع در پس اجرایی‌نشدن آن دید با توان مبارزه با آن وجود ندارد و به همین علت نگرانی و احتیاط بین مسئولان دیده می‌شود؟ به عقیده من ترکیبی از سازه‌های ذهنی و ساختار قاعده‌گذاری و ملاحظات اقتصاد سیاسی در این زمینه نقش دارند و امیدوارم سازمان‌های مسئول به اعتبار ابعاد حیاتی این مسئله به نحو بایسته‌ای در مورد آن اقدام مؤثر انجام دهند. گروه‌های ذی‌نفع و پرنفوذ و عمدتاً فاسد توانسته‌اند در ذهن مسئولان و قاعده‌گذاران کشور جا بیندازند که هر نوع شفافیت اطلاعات مساوی با فرار سرمایه خواهد بود. این یک ذهنیت از بیخ و بن نادرست است اما متأسفانه هم ضعف جدی در نظام مالیات‌ستانی ایران و هم جریان مبارزه قاطع با پولشویی تابع این ذهنیت نادرستی است که از ناحیه گروه‌های پرنفوذ خاص در ذهن مسئولان حک شده است. حتی توسط مقامات بسیار مؤثر کشور، ابتدایی‌ترین کنترل‌ها در نقل و انتقالات پولی که در همه جای دنیا متداول است، ناگهان تا مرز حرم‌خصوصی خواندن نیز جلو رفته که شاید یکی از غم‌انگیزترین و نگران‌کننده‌ترین عبارت‌هایی بود که می‌شد از یک مقام رسمی کشور شنید. از منظر قاعده‌گذاری هم با کمال تأسف نرم‌افزارهای خدمات بانکی در ایران به‌گونه‌ای است که مبادله‌محور است و اصلاً هیچ اعتنایی به اشخاص اراده جدی عملی در این رابطه است. به همین خاطر با کمال تأسف ما در این زمینه یک وضعیت بسیار شکننده و آسیب‌پذیر در سطح جهان داریم که اگر هرچه‌سریع‌تر به شکل بایسته‌ای درباره آن فکر جدی نکنیم، احتمال اینکه در معرض فشارهای جدید بین‌المللی قرار بگیریم، وجود دارد. مؤسسه بین‌المللی FATF (گروه کاری اقدام مالی) مهم‌ترین سازمان بین‌المللی مبارزه با پولشویی به حساب می‌آید. این سازمان در قالب استانداردهایی که در نظر گرفته، ۳۲ کشور را در محدوده قرمز پولشویی قرار داده است که متأسفانه کشور شماره یک در این فهرست قرمز، ایران است.

آ چه گروه‌هایی سبب شده در صدر فهرست قرمز پولشویی قرار بگیریم؟ از دیدگاه آنها سیستم بانکی ایران از ورودی‌های بزرگ پول، بدون کوچک‌ترین حساسیت و کنترلی نسبت به منشأ آن استقبال می‌کند. این یک نقص بزرگ است. ادعای آنها این است که موقعیت سوق‌الجیشی ایران در زمینه ترانزیت مواد مخدر از افغانستان به اروپا و سایر کشورها جایگاهی ویژه به ایران می‌دهد که در معرض آسیب‌های بسیار جدی ناشی از پولشویی باشد و به همین دلیل آنها با حساسیت ویژه‌ای طرز عملکرد سیستم بانکی ایران، چه بانک‌های رسمی و چه مؤسساتی که به‌صورت غیررسمی فعالیت می‌کنند، را زیر ذره‌بین قرار می‌دهند. به اعتبار نقش آفرینی‌هایی‌که سازمان‌هایی مانند القاعده، داعش، طالبان و... در گسترش تروریسم در سطح جهان داشته‌اند، حساسیت در این زمینه بسیار بالاست. یکی از موارد مورداستناد FATF در مورد اینکه ایران در محدوده قرمز پولشویی قرار دارد، تعلل و کم‌کاری‌های اجرایی بسیار جدی در ایران است. مثال بارزی که در گزارش‌های بین‌المللی مطرح می‌کنند این است، درحالی‌که در سال ۱۳۸۱ لایحه مبارزه با پولشویی تقدیم مجلس ایران شده است، تبدیل این لایحه به قانون، بالغ بر پنج سال طول کشید و تازه در سال ۱۳۸۶ قانون مبارزه با پولشویی ابلاغ شد. باز هم اجرای قانون در آن سند موکول به آن شده که آیین‌نامه اجرایی برای آن توسط هیات وزیران تهیه شود که در فاصله ۱۳۸۶ تا آذر ۱۳۸۸ طول کشیده تا هیات وزیران آیین‌نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی را به دستگاه‌های ذی‌ربط ابلاغ کنند. یک مسئله مهم دیگر این است؛ از آنجایی‌که اقتصاد ایران یک اقتصاد رانتی است و اساس بقای اقتصاد رانتی نیز بر عدم شفافیت و فرصت‌طلبی بنا شده، اخباری که به‌صورت جسته و گریخته در این زمینه مطرح می‌شود، متأسفانه به‌هیچ‌وجه کم نیست. به عقیده من بدون تردید مسئله مبارزه با پولشویی صرف‌نظر از الزامات و اقتضانات بین‌المللی که می‌تواند برای ما فشارهای سنگین جدیدی تدارک ببیند، از منظر مصالح توسعه ملی اهمیتش به‌هیچ‌وجه کمتر از نگرانی‌های ناشی از فشارهای بین‌المللی نیست.

شما اشاره کردید که راهکار قانونی برای مبارزه با پولشویی وجود دارد اما همیشه با تعلل همراه بوده است. آیا علت این تعلل را می‌توان در دو محور

●

گروه‌های ذی‌نفع و پرنفوذ و عمدتاً فاسد توانسته‌اند در ذهن مسئولان و قاعده‌گذاران کشور جا بیندازند که هر نوع شفافیت اطلاعات مساوی با فرار سرمایه خواهد بود. این یک ذهنیت از بیخ و بن نادرست است اما متأسفانه هم ضعف جدی در نظام مالیات‌ستانی ایران و هم جریان مبارزه قاطع با پولشویی تابع این ذهنیت نادرستی است که از ناحیه گروه‌های پرنفوذ خود در ذهن مسئولان حک شده است.

مسئله اساسی این است که مقامات رسمی بانکی کشور به‌غیر از اینکه به این کاستی‌های بنیادی در نرم‌افزارهای ارائه‌کننده خدمات بانکی در ایران اذعان دارند، روی این مسئله نیز به‌صراحت مهر تأیید می‌گذارند که بیش از هفت هزار مؤسسه غیرمجاز مالی را توانسته‌ایم شناسایی کنیم. اینکه این مؤسسات شناسایی می‌شوند اما با آنها برخورد نمی‌شود، به این معناست که مسئله سهل‌انگاری فقط منحصر به مقام پولی نمی‌شود، گرچه مقام پولی نیز وظایف خود را انجام نمی‌دهد اما مسئله بسیار فراتر از بانک مرکزی و قوه‌مجریه است.

آ خلاهایی که به‌عنوان فرصتی برای عبور پولشویان محسوب می‌شوند را می‌توان برشمرد؟ مسائل خیلی بنیادی‌تری در این زمینه وجود دارد. از آموزش قضات به‌صورت تخصصی در مورد جرائم اقتصادی به‌خصوص پولشویی تا مسئله ضرورت حمایت از حسابرسان رسمی مستقل که بتوانند نظارت‌های بسیار جدی‌تری بر حساب‌های واحدهای اقتصادی داشته باشند. از طرفی متأسفانه سیستم بانکی در قبال واریز مبلغ‌های کلان و مشکوک به حساب افراد به‌هیچ‌وجه برخورد فعال نمی‌کند، درحالی‌که در تمام دنیا لافاصله حساب‌های این افراد مسدود می‌شود تا زمانی‌که آن فرد بتواند به بانک ثابت کند آن پول از محل ارتکاب جرم کسب نشده است، ما در این زمینه‌ها به‌صورت سیستمی مشکلات جدی داریم. متأسفانه ناهماهنگی‌هایی در

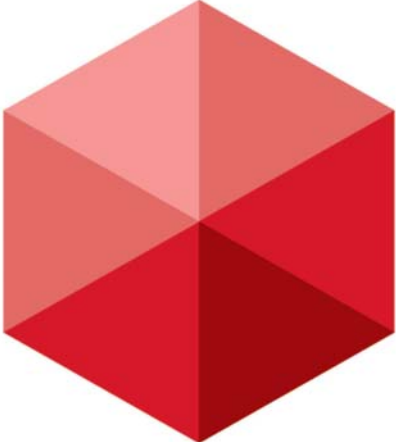
ادامه از صفحه ۵

تأکید فائو بر کشاورزی حفاظتی

از این رو تجزیه این کارها و گرفتن کربن آنها، باعث کاهش تأثیر مخرب این کارها و اثر گلخانه‌ای آنها بر اکوسیستم می‌شود. ترسیب کربن یعنی رسوب‌دادن و تخلیه کربن موجود در اتمسفر و به عبارت دیگر، به جذب دی‌اکسیدکربن اضافی جو توسط اندام‌های هوایی و زیرزمینی گیاهان، بقایای گیاهی، جلبک‌ها و... برای کاهش آثار سوء پدیده گرمایش زمین، ترسیب کربن گفته می‌شود. پالایش کربن با روش‌های مصنوعی مانند استفاده از فیلتر نیز امکان‌پذیر بوده اما هزینه‌بر است، بنابراین انجام آن توسط گیاهان و بقایای گیاهی روش بسیار مناسب‌تری برای این کار است. کشاورزی حفاظتی با حفظ بقایای گیاهی ترسیب کربن را به دنبال دارد. در سال ۱۹۹۱ مرکز بین‌المللی توسعه و بهبود گندم و ذرت گندم (CIMMYT) یک آزمایش میدانی در ارتفاعات مکزیک برای جایگزینی کشاورزی حفاظتی برای تولید ذرت به جای روش معمول انجام داد؛ زیرا در روش معمول کشت ذرت، حاصلخیزی و بازده خاک کاهش یافته بود. انجام کشاورزی حفاظتی که ترکیبی از حداقل شخم به همراه تناوب کشت و حفظ بقایای گیاهی بود، باعث افزایش و حاصلخیزی خاک شد که منطق باید در یک ابعاد بسیار گسترده‌تر از آن ۱۰درصد، نرخ بهره کاهش یابد، آنچنان موجی راه افتاد که مقامات بانک مرکزی نیز با آن همدلی کردند و تحت عنوان اینکه بر خورد دستوری جواب نمی‌دهد از یک وظیفه تنظیم‌گری حیاتی جلوگیری کردند.

آ چگونه می‌توان از آسیب‌پذیری مسئولان در قبال نفوذ افراد سودجو کاست؟ برداشت من این است که بخش اعظم مسئولان ایران در قوای سه‌گانه دلشان می‌خواهد شرافتمندانه در خدمت کشور باشند. اصل را بر صحت می‌گذاریم اما آن چیزی که مشاهده می‌کنیم آن است که این افراد خواه به علت دانش و تجربه ناکافی یا آسیب‌پذیری به خاطر نیازهای مالی و هر دلیل دیگر، خیلی راحت در معرض این جوسازی‌های گروه‌های فاسد و پرنفوذ قرار می‌گیرند. به یقین وقتی فساد با این شدت و گستردگی در کشور به راه می‌افتد، این فسادها از کرات دیگر بر ما مقدر نمی‌شود. جابه‌جایی‌های رانت که تحت عنوان خصوصی‌سازی صورت می‌گیرد اما محافل خاص شناخته‌شده حتی در سطح رسانه‌ها هم نسبت به این توزیع رانت به صورت دستوری اعتراض نمی‌کنند، اگر کوچک‌ترین اقدامی در راستای منافع مردم و تولیدکنندگان صورت گیرد بانگ و فریاد برمی‌دارند که وایلا، دارند دستوری برخورد می‌کنند.

ادامه در صفحه ۱۷

بی‌مه‌ما
bimehma insurance

۰۲۱-۸۶۹۰۰۰۰۰

دست "ما" در دست "ملت"

بانک ملت
bank mellat

بی‌مه‌ما
ma insurance

www.bimehma.ir